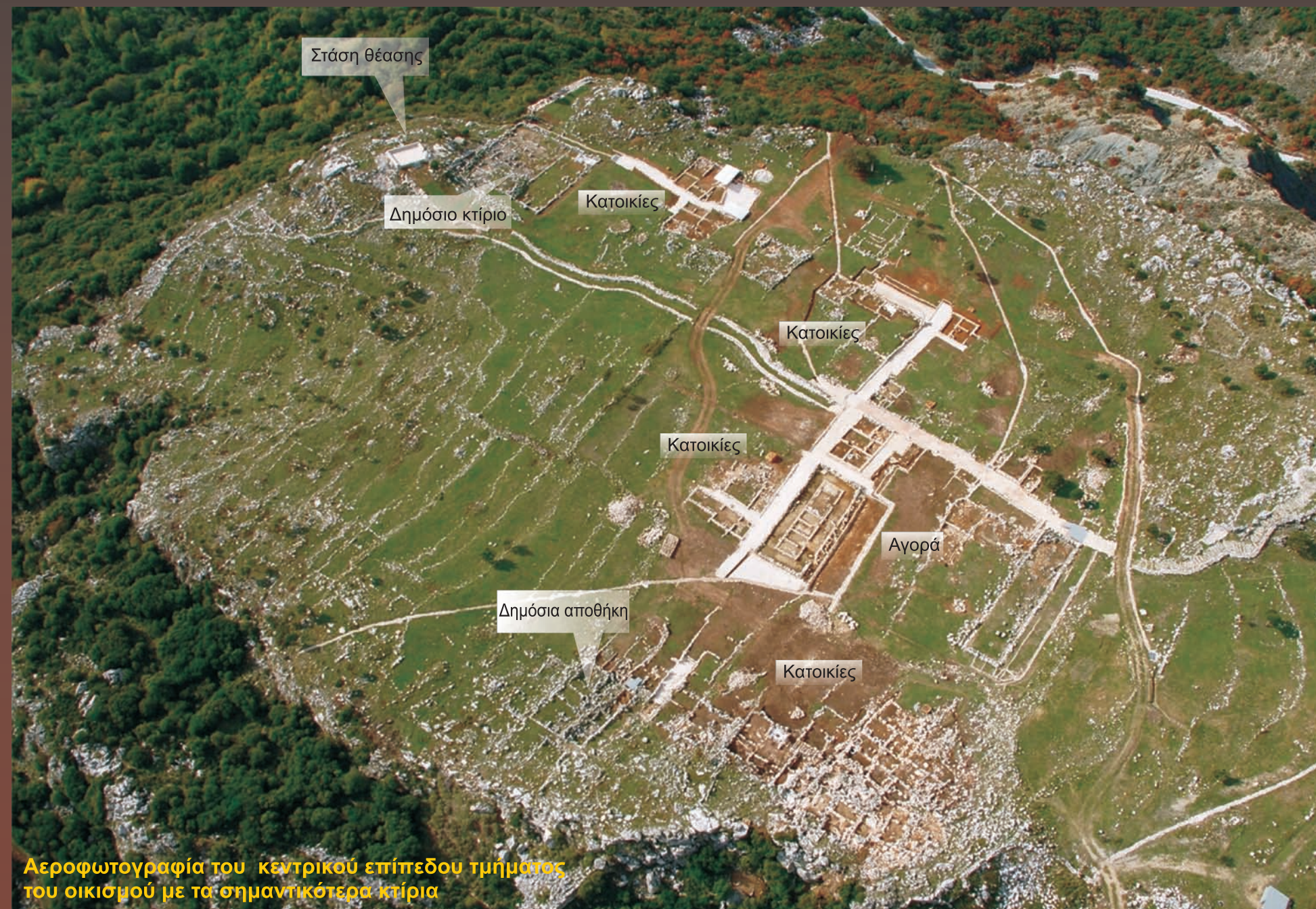

Ελέα Θεσπρωτίας

Αεροφωτογραφία του κεντρικού επίπεδου τμήματος
του οικισμού με τα σημαντικότερα κτίρια

Σφραγίδες

Πληροφορίες: ΛΒ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
Τηλ. 26650. 29177 - Fax: 26650.25133 - E-mail: lberka@culture.gr

Κείμενα: Γεώργιος Ρήγινος, Κασσιανή Λάζαρη
Καλλιτεχνική επιμέλεια εντύπου: Βλαχοπούλου Ρωξάνη
Φωτογραφίες: Αρχείο ΛΒ΄ Εφορείας Αρχαιοτήτων

ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Νόμισμα Ελεατών καθηγητή και ερευνητή της ιστορίας της Ηπείρου Σωτήρη Δάκαρη.

Η επικράτεια της Ελέας, η αρχαία Ελεάτιδα, κατελάμβανε την κοιλάδα του Κωκυτού από τα βορειοδυτικά της Παραμυθιάς έως τις εκβολές του Αχέροντα, στον όρμο της Αμμουδιάς, όπου τοποθετείται ο «Ελέας Λιμήν» των αρχαίων συγγραφέων, το επίνειο της αρχαίας πόλης, αλλά και το γνωστό από τη μυθολογική παράδοση Νεκρομαντείο του Αχέροντα.

Ο οικισμός ιδρύθηκε λίγο πριν τα μέσα του 4^{ου} αι. π.Χ., εποχή στην οποία χρονολογούνται και τα παλαιότερα γνωστά χάλκινα νομίσματα με τα σύμβολα της πόλης και του φύλου των Ελεατών Θεσπρωτών.

Για μερικές δεκαετίες φαίνεται ότι διетέλεσε έδρα του Κοινού των Θεσπρωτών. Η πόλη ακμάζει κατά τους ελληνιστικούς χρόνους (3^{ος} – 2^{ος} αι. π.Χ.) και καταστρέφεται το 167 π.Χ. από τις λεγεώνες του Αιμίλιου Παύλου. Περιβάλλεται σε όλα τα βατά σημεία της από ισχυρά πολυγωνικά τείχη με δύο κύριες πύλες, μία στα ανατολικά και μία στα δυτικά.

Χρυσός ερωτιδέας

Λουτήρας

Ανάγλυφο με την Περσεφόνη

Γυναικείο ειδώλιο

Η Αγορά του οικισμού

Το βορειοανατολικό τμήμα του οχυρωμένου οικισμού ήταν πολύ αραιά δομημένο. Στο δυτικό άκρο του ήταν χτισμένος μικρός ναός, στον οποίο λατρευόταν άγνωστη σήμερα θεότητα.

Χωροταξικά το νοτιοδυτικό επίπεδο τμήμα του οικισμού διευθετείται βάσει μίας κύριας οδικής αρτηρίας με κατεύθυνση από νοτιοδυτικά προς βορειοανατολικά. Παράλληλοι ή κάθετοι σε αυτή μικρότεροι δρόμοι διασχίζουν αυτή την περιοχή του οικισμού οριοθετώντας τις

ιδιωτικές κατοικίες και τα δημόσια κτίρια. Το κέντρο του οικισμού καταλαμβάνει η εμπορική και πολιτική Αγορά. Στα ελληνιστικά χρόνια οριοθετήθηκε από στοές, μακρόστενα δηλαδή οικοδομήματα ανοικτά στην πρόσοψη, ενώ στα νότια της υπήρχε αμφιθεατρικός χώρος, που μέχρι πρόσφατα ταυτιζόταν με το θέατρο της πόλης. Η πρόσφατη ανασκαφική έρευνα έδειξε ότι πρόκειται για ένα βαθμιδωτά οργανωμένο τμήμα του αρχαίου οικισμού. Δημόσια ήταν πιθανότατα η επιβλητικής κατασκευής αποθήκη με τους πολυγωνικούς τοίχους στα νοτιοδυτικά της Αγοράς καθώς και το 1.000 τ.μ. κτίριο στο βορειοδυτικό τμήμα του οικισμού.

Ανάγλυφος σκύφος

Οι ιδιωτικές κατοικίες καταλάμβαναν το μεγαλύτερο τμήμα της αρχαίας πόλης. Το ισόγειό τους είχε έκταση από 160 έως 250 τ.μ. και μεγάλο μέρος του καταλάμβαναν οι χώροι με τα μεγάλα αποθηκευτικά πιθάρια.

Άλλα δωμάτια χρησιμοποιούνταν για δραστηριότητες όπως η υφαντική, ενώ οι χώροι κατοικίας βρίσκονταν συνήθως στον όροφο των κατοικιών.

Οι εργασίες ανάδειξης της Ελέας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η κατασκευή του χώρου στάθμευσης, του φυλακίου εισόδου, η μεταφορά των δικτύων ηλεκτροδότησης και ύδρευσης - πυρόσβεσης καθώς και η διαμόρφωση της διαδρομής περιήγησης των επισκεπτών, ξεκίνησαν το 2002 με χρηματοδότηση από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Μέχρι τα τέλη του 2008 θα έχει ολοκληρωθεί το σύνολο των πραγματοποιούμενων παρεμβάσεων, με την αποκατάσταση - αναστήλωση ευπαθών σημείων της αρχαίας οχύρωσης και κτιρίων στην περιοχή της Αγοράς.

Γενική άποψη του οικισμού

Η βορειοανατολική πλευρά της οχύρωσης